

Prokimen / Προκείμενον

Προκείμενα γλῶσζ ᾤ:

6. hlas

Byzantské pramene // Byzantine sources

G261

Ruská a ruténska tradícia // The Russian and Ruthenian tradition

Neumy // Neumes

S410, S414 87v, S426, S429, S430 207r, 433, 434, ...

Noty // Kievan and modern notation

Ruské // Russian: S460, SI, PO (Pomorské Oktaj/Obichod)

Ruténske // Ruthenian: J672, J833, L1709, L1816, S454, Kiev (kyjevský nápev podľa SI)

Prostopinije: J1086, Choma, Bokšay, Bobák, Orosz, BA.

Obsah // Content:

I. Prepis jednotlivých prokimenov // Transcription of the prokimena

II. Analýza nápevov a ich porovnanie // Analysis of the melodies and their comparison

Poznámka: Rusínsky názov prostopinije a slovakizovaný tvar prostopenie sú synonymá, prvý tvar uprednostňujeme v nadpisoch, druhý tvar v slovenskom texte, keďže sa jednoduchšie skloňuje.

Hóspodi vozdvíhni sílu tvojú

Byzantský nápev // Byzantine melody – G261 238v (244)

Προκείμενον

Κύριε, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου, καὶ ἐλθέ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.

Στίχ. Ο ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες.

Προκίμενα γλιζ ε:

Γ᾿δὴ, βοῤδβήγνῃ εἰλδ' τβοῶ, ἡ πῆνδῆ βο ῥ'ζε εἶπρτῆ νάεζ.

Ἐτίχ: Πλεβίῃ ἰῆλα κονμη, ναρταβλάδῃ ἱᾶκω ὄβγῆ ἰώειφλ.

G261 $\swarrow > \gg$ $\cup \swarrow$ $\cup \cup \cup \cup - \swarrow > \gg$
 Κύ-ρι-ε, ἐξ-έ- γει-ρον τὴν δυ-να-στεί-αν σου,

G261 — \cup $\mathring{\cup}$ — $\cup \gg$ \swarrow $> \gg$
 καὶ ἐλ-θέ εἰς τὸ σῶ- σαι ἡ-μάς.

Στίχ.

G261 $\cup \cup \swarrow$ \gg $\cup \mathring{\cup} >$ $\swarrow \mathring{\cup} >$ $>$
 Ο ποι-μαί- νων τὸν Ἰ-σρα-ήλ πρό-σχες.

Pôvodný ruský nápev // The native Russian melody

S430
 PO

о_ СПО_ ДИ ВОЗ_ ДВИ ГНИ СИ_ ЛОУ ТВО_ Ю

PO

о_ СПО_ ДИ ВОЗ_ ДВИ ГНИ СИ_ ЛОУ ТВО_ Ю

S430
 PO

ПРИ_ ДЕ НА НЫ И СПА_ СЕ_ ШИ НЫ.

PO

ПРИ_ И_ ДИ ДА СПА_ СЕ_ ШИ НЫ.

Hlavný nápev // The main melody

Pôvodný nápev tohto prokimeniu bol v novších prameňoch nahradený jednotným "celoplošným" prokimenovým nápevom (v ruténskej tradícii sa zachoval iba ten).

The native Russian melody of this prokeimenon was replaced in the newer sources with the uniform "main" melody. In the Ruthenian tradition probably only the main melody was preserved.

Ruský // Russian

S460

Го_спо_ди во_з_двн_гни_ши_ лоу_ тво_ю

S460

и_прииди_во_е_же_спа_сти_насъ.

Ruténsky // Ruthenian

S454

Го_спо_ди во_з_двн_гни_ши_ лоу_ тво_ю

S454

и_прииди_во_е_же_спа_сти_ны_спа_сти_ны

S454

во_е_же_спа_сти_ны.

L1709

Го_спо_ди во_з_двн_гни_ши_ ах_ пво_го

L1709

при_ди_да_спа_се_ши_ны_да_спа_се_ши_ны

L1709

при_ди_да_спа_се_ши_ны_да_спа_се_ши_ны.

J672

Го_спо_ди во_з_дви_гни си_лхъ_го

J672

прѣ_ди на ны да спа_се_ши ны да спа_се_ши ны

J672

прѣ_ди на ны да спа_се_ши ны прѣ_ди на ны да спа_се_ши ны.

J833

Го_спо_ди во_з_дви_гни си_лхъ_го

J833

и прѣ_ди да спа_се_ши ны да спа_се_ши ны

J833

и прѣ_ди да спа_се_ши ны.

L1816

Го_спо_ди во_з_дви_гни си_лхъ_го

L1816

и прѣ_ди во_е_же спа_спи на .

Prostopinije

J1086

Го_ СПО_ ДИ БО҃Ъ ДВН ГНИ СИ_ АХ ПВО_ ГО

J1086

И ПҚІ_ ДИ БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА СПА_ СНИ НА

J1086

И ПҚІ_ ДИ БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА.

Choma

Го_ СПО_ ДИ БО҃Ъ ДВН ГНИ СИ_ АХ ПВО_ ГО

Choma

И ПҚІ_ ДИ БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА

Choma

И ПҚІ_ ДИ БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА.

Рарп

Го_ СПО_ ДИ БО҃Ъ ДВН ГНИ СИ_ АХ ПВО_ ГО

Рарп

И ПҚІ_ ДИ БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА

Рарп

БО_ Е_ ЖЕ СПА_ СНИ НА.

Bobák

Г^о СПО_ДН БОУ_ДВН ГНН СН_ АД ПБОУ_ГО

Bobák

И ПРІ_ДН БО_Е_ ЖЕ СПА_СПИ НА

Bobák

БО_Е_ ЖЕ СПА_СПИ НА.

ВА

Г^о СПО_ДН БОУ_ДВН ГНН СН_ АД ПБОУ_ГО

ВА

И ПРІ_ДН БО_Е_ ЖЕ СПА_СПИ НА

ВА

И ПРІ_ДН БО_Е_ ЖЕ СПА_СПИ НА.

Vsjakoje dychanije

Iba prostopinije. // Only in Prostopinije.

Choma

Вса_ ко_ е ды_ ча_ ні_ е да хва_ ли_ го_ спо_ да го_ спо_ да

Choma

да хва_ ли_ го_ спо_ да.

#

Bokšay

Вса_ ко_ е ды_ ча_ ні_ е да хва_ ли_ го_ спо_ да

Bokšay

да хва_ ли_ го_ спо_ да.

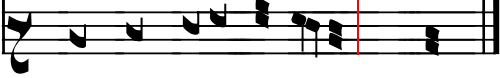
#

Bobák

Вса_ ко_ е ды_ ча_ ні_ е да хва_ ли_ го_ спо_ да

Bobák

да хва_ ли_ го_ спо_ да.

Sijá subóta

Kondak Veľkej soboty – záver // Kontakion of the Great Saturday – conclusion

Bokšay

GΙ Δ ΣΧΒ_ ΒΟ_ ΠΑ ΕΣΠΥ ΠΡΕ_ ΒΛΑ_ ΓΟ_ ΣΛΟ_ ΒΕΗ_ ΗΑ_ Δ

Bokšay

ΒΖ ΗΕΨ_ ΞΕ ΧΡΪ_ ΣΠΟΣΖ ΟΥ_ ΣΗΔΒΖ ΒΟΣ_ ΚΡΕΣ_ ΗΕ ΠΩΗ_ ΔΗΕ_ ΒΕΗΖ.

Alliluiia

Nápev Alliluiia je v ruských neumoch iba jedného typu, avšak vo viacerých variantoch, ktoré sa okrem zložitosti v kadenčnej časti mierne líšia aj distribúciou neumov ponad slabiky.

It seems that there is only one melody for Alliluiia in the Russian neumatic mss., but in many variants with slightly different cadential parts and different distributions of neumes over the syllables.

S410	↷	┌	↗	┌	┌	┌	┌	↘	=	=	=	=	⊕	+	
S426	↷	┌	┌	┌	┌	┌	┌	↘	=	=	⊕	⊕	⊕	+	
S414	Σ	┌	↗	↗	↗	↗	┌	↗	⇒	=	=	⊕	⊕	+	
S431	↷	┌	↗	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	+	
	Al	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	ΙΑ	Α	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	ΙΑ	Α	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	ΙΑ.
S437	↷	┌	┌	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	⊕	
S446	Σ	┌	┌	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	⊕	
S432	Σ	┌	┌	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	+	
S429	↷	┌	↗	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	+	
S430	Σ	┌	┌	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	+	
S433	Σ	┌	┌	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	⊕	
	Al	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	Α	Α	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	ΙΑ	Α	ΛΗ	ΛΟΥ	Η	ΙΑ.
PO	↷	┌	↗	┌	┌	┌	┌	┌	⇒	⇒	⊕	⊕	⊕	⊕	

PO

Al ΛΗ ΛΟΥ Η ΙΑ Α ΛΗ ΛΟΥ Η ΙΑ Α ΛΗ ΛΟΥ Η Α.

S460

Al ΛΗ ΛΟΥ Η Α Α ΛΗ ΛΟΥ Η ΙΑ Α ΛΗ ΛΟΥ Η ΙΑ.

Ruténsky // Ruthenian

Kiev

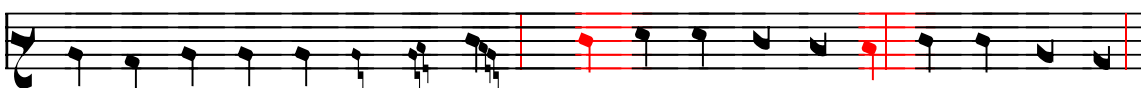
ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α

Kiev

Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Ι_ Α.

J672

ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α

J672

Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α

J672

Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α.

Prostopinije

Bokšay

ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α Α_ ΛΗ_ ΛΟΥ_ Α.

Hospod' vocarísja

Pôvodný ruský nápev // The native Russian melody

Dlhý // Long

S431
 PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА ВЛК_ ПО_ ТОУ СА ОБ_ ЛЕ_ УЕ.

S432
 PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА ВЛК_ ПО_ ТОУ СА ОБ_ ЛЕ_ УЕ.

S446
 PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА ВЛК_ ПО_ ТОУ СА ОБ_ ЛЕ_ УЕ.

PO

PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА

PO

ВЛК_ ПО_ ТОУ СА ОБ_ Е_ УЕ.

Krátky // Short

S430/34 +

S437 +

S433 +

PO +

PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА ВЛК_ ПО_ ТОУ СА ОБ_ ЛЕ_ УЕ.

PO

S454

PO О_СПОДЬ ВО_ЦА_ РИ_ СА ВЛК_ ПО_ ТОУ ОБ_ ЛЕ_ УЕ_ СА.

Nápev uvedený v S454 (rukopis na ruténskych základoch) zodpovedá krátkej ruskej melódii a nemá paralelu v ruténskych prameňoch. Považujeme ho preto za ruský a nie kyjevský.

The melody in S454 (a mss. with Ruthenian basis) corresponds better to the short Russian melody and it has no parallel in the Ruthenian sources. Therefore the melody is to be considered Russian and Kievan.

Hlavný nápev // The main melody

Ruský // Russian

S460

SI

Г О СПО БО ЦА РИ СА ЪАК ПО ТОУ ОБ АЕ УЕ СА.

Ruténsky // Ruthenian

Tzv. kyjevský nápev z SI je ukážkovo úplný (obsahuje všetky elementárne melodické moduly) a zároveň, až na menšie výnimky, učebnicovo presne viaže jednotlivé moduly so slovami (bez prekrývania), zvlášť pri opakovaných slovách.

The melody of the Kievan chant in SI (Synodal'noje izdanije) is prototypally complete (i.e. including all the melodic moduli), which are (despite some minor exceptions) precisely bound with words (without overlaps).

Kiev

Г О СПОДЪ БО ЦА РИ СА ЪАК ПО ПЛ ОБ АЕ УЕ СА,

Kiev

ОБ АЕ УЕ СА ОБ АЕ УЕ СА

Kiev

ГО СПОДЪ БО ЦА РИ СА ЪАК ПО ПЛ ОБ АЕ УЕ СА.

Prostopinije

Nápev prostopenia je iba v prvej polovici štandardný. Druhá časť je krátka a skôr než rutenskému základu zodpovedá krátkej ruskej (hlavnej) melódii (po náležitých terciových a kvintových posunoch).

The melody of prostopenije is standard only in the first part. The second half corresponds better to the Russian short melody (after necessary shifts of a third or fifth).

The image shows a musical score for the piece "Prostopinije". It consists of six staves of music, each with a label on the left: S460, Bokšay, Bobák, Orosz, Ba, and Ba. The first staff (S460) is a vocal line. The subsequent five staves (Bokšay, Bobák, Orosz, Ba, Ba) are instrumental accompaniment. The music is written in a single system with a common time signature. There are two sharp signs (#) above the second and third staves. Below the staves, the Russian lyrics are written in a stylized font: **Г**ОСПОДЬ КО ЦА РИ СЪ БЛЪ ПО ПЛЪ ОБ ЛЕ РЕ СЪ. The first letter 'Г' is red and has a red dot above it.

Pómošć moja ot Hóspoda

Pôvodný ruský nápev // The native Russian melody

V PO je doložených niekoľko ďalších nápevov (všetky sú odlišné od "hlavnej" prokimenovej melódie).
In PO there are some more melodies differing from the main melody.

S430-2	Σ	↷	≡+ ↗	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ
S446	Σ	ℓ	ℓ	≡+ ↗	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ
S437	Σ	↷	≡↗	↷	↗			
S433	Σ	↷	≡↗	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ
PO	Σ	↷	≡↗	ℓ	↗	ℓ	ℓ	ℓ

S430/34	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	↷	↗	≡↗	↗	≡↗	+
S446	ℓ	ℓ		ℓ	↷	↗	≡↗	↗	≡↗	+
S431-2	ℓ	ℓ	ℓ	≡↗	↗	↗	↗	≡↗	≡↗	+
S437	ℓ	ℓ		ℓ	↷	↗	≡↗	↗	≡↗	+
S433	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	↷	↗	↗	↗	≡↗	+
PO	ℓ	ℓ		ℓ	↷	↗	↗	↗	≡↗	+

Nápev v rukopise S454 sa odlišuje od hlavnej melódie a nemá paralelu v ruténskych prameňoch.
The melody in S454 differs from the main one and it has no parallel in the ruthenian sources.

Hlavný nápev // The main melody

Ruský // Russian

S460,SI

Силою Мою отъгониша демоны

S460

создатель неба и земли

SI

Ruténsky // Ruthenian

Kiev

Силою Мою отъгониша демоны

Kiev

создатель неба и земли

Spasi Hospodi l'udi tvoja

Pôvodný ruský nápev // The native Russian melody

Osobitný ruský nápev je doložený iba v nepometových neumoch, podľa kontúr sa pravdepodobne líši od hlavnej melódie.

The original Russian melody is preserved only in the neumatic sources without *pometry*. The contours seem to represent a melody different from the main one.

S430		
S432		
S434		
S433		
S437		
	Ⲅ П А С И	Г О С П О Д И Л Ю Д И С В О І А
S430		Ⲅ = / Ⲅ = +
S432		Ⲅ Ⲅ \ +
S434		Ⲅ Ⲅ \ +
S433		= / Ⲅ = +
S437		Ⲅ = = +
	И Б Л А Г О С Л О В И Д О С Т О А Н И Е С В О Е	

Hlavný nápev // The main melody

Ruský // Russian

Kontúry hlavného ruského nápevu možno čiastočne (!!) rozpoznať v S410 a azda 426. Notový zápis v SI je bez pochyb zjednodušený.

The contours of the main Russian melody can be partially recognized in S410 and probably S426. The melody in SI is doubtless simplifies.

S426 ♯ L L L L L L L = / = >
S410 ♯ L L L L L L / / /

ПА_СН ГО_ СПО_ ДИ_ ЛЮ_ ДИ_ СВЮ_ ІА

SI

S426 ♯ / / / / / / / / / / = * = / \ +
 И БЛА_ГО_ СЛО_ ВИ_ ДО_ СТО_ ІА_ НИ_ Э СВЮ_ Э.
S410 / L L L ♯: = / = : = * / / / / / / = / +
 И БЛА_ГО_ СЛО_ ВИ_ ДО_ СТО_ ІА_ НИ_ Э СВЮ_ Э.

SI

И БЛА_ГО_ СЛО_ ВИ_ ДО_ СПО_ ДИ_ НИ_ Э СВЮ_ Э.

Kiev

СПА_СН ГО_ СПО_ ДН ЛГО_ ДН СВО_ Ъ Н БЛА_ГО_ САО_ ВН

Kiev

ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є, ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є.

J672

СПА_СН ГО_ СПО_ ДН ЛГО_ ДН СВО_ Ъ Н БЛА_ГО_ САО_ ВН

J672

ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є, ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є.

J672

ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є, ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є, ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є.

J833

СПА_СН ГО_ СПО_ ДН ЛГО_ ДН СВО_ Ъ ъ БЛА_ГО_ САО_ ВН

J833

ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є, ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є.

J833

ъ БЛА_ГО_ САО_ ВН ДО_ СПО_ Ъ НІ_ Є СВО_ Є.

Prostopinije

СПА_СН ГО_ СПО_ДН ЛГО_ДН ПКО_С

Њ БЛА_ГО_ СЛО_ВН ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є, ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є

Њ БЛА_ГО_ СЛО_ВН ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є.

СПА_СН ГО_ СПО_ДН ЛГО_ДН ПКО_С

Њ БЛА_ГО_ СЛО_ВН ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є,

ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є.

СПА_СН ГО_ СПО_ДН ЛГО_ДН ПКО_С

Њ БЛА_ГО_ СЛО_ВН ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є,

ДО_ СПО_С_ НІ_ Є ПКО_Є.

Boh Hospod'

Nápev na *Boh Hospod'* môžeme považovať za modelový a najpresnejší príklad "hlavnej" melódie.

Hoci v ruskej aj ruténskej tradícii nachádzame typologicky rovnaký nápev, jeho aplikácia na text sa v ruskom a ruténskom variante líši.

Boh Hospod' (*Theos Kyrios*) may be considered the best and most precise model of the main melody.

The Russian and Ruthenian melodies are typologically the same, but the application to the text is different.

Ruský

S414	Σ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S426	Σ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S429	Σ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S430	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S431	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S446	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
		Ⲅ	ⲟ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ
		Ⲅ	ⲟ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ
S432	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S433	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
S437	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
PO	Σ		ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ

PO

Ⲅ ⲟ Ⲓ

S460

SI

Ⲅ ⲟ Ⲓ

S414								
S426								
S431								
	БЛАГО	СЛО_ВЕ_НЪ	ГРА_ДЪИ_И	БО_И_	МА	ГО_СПΩ_	ДЕ_	НЕ.

S446								
S432								
S433								
S437								
	БЛАГО	СЛО_ВЕ_НЪ	ГРА_ДЪИ	БО_И_	МА	ГО_СПΩ_		ДНЕ.

S429								
S430								
PO								

PO

БЛАГО СЛО_ВЕНЪ ГРА_ДЪИ_И БО_И_ МА ГО_СПΩ_ ДНЕ.

S460

SI

БЛАГО СЛО_ВЕНЪ ГРА_ДЪИИ БО_И_ МА ГО_СПΩ_ ДНЕ.

J005

Бо_ ГЪ ГО_ СПО́ ІА_ ВН_ СЪ НА_ МЪ

S454

БГЪ ГО_ СПОДЬ ѿ ІА_ ВН_ СЪ НА ѿ ІА_ВН_ СЪ НА

L1709

БГЪ ГО_СПОДЬ ѿ ІА_ ВН_ СЪ НА

J005

БЛА_ ГО_ СЛО_ БѢ́ ГЪС ДЫ́ БО ѿ_ МЪ

S454

БЛА ГО_ СЛО_ БѢ́ ГЪС ДЫН БО ѿ_ МЪ ГО_ СПО_

L1709

БЛА ГО_ СЛО_ БѢ́ ГЪС ДЫН БО Н_ МЪ ГО_

J005

ГО_ СПО_ ДНЕ.

S454

СПО_ ДНЕ БО ѿ_ МЪ ГО_ СПО_ ДНЕ.

L1709

СПО_ ДНЕ.

Svjat Hospod' Boh naš

Ruský // Russian

S410	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+
S414	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+
	Ⓒ	КА	ТЪ	ГΩ	СПΩ	ДЪ	БО	ГЪ	НА	ШЬ.
S426	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+
S431	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+
S432	Σ	Л	Л	⌒	═	⌒	⌒	⌒	⌒	+
S437	Σ	Л	Л	⌒	═	⌒	⌒	⌒	⌒	+
S446	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+
	Ⓒ	КА	ТО	ГО	СПО	ДЕ	БО	ГО	НА	ШЬ.
S430	Σ	Л	⌒	⌒	═	═	⌒	⌒	═	+
	Ⓒ	КА	ТО	ГО	СПО	ДЕ	БО	ГО	НАШЬ.	
PO	Σ	Л	Л	═	═	⌒	⌒	═	═	+

PO

Ⓒ КА_ТО ГО_ СПО_ ДЕ БО_ ГО НАШЬ.

SI

Ⓒ КАТЪ ГО_ СПОДЪ БОГЪ НАШЬ.

Ruténsky // Ruthenian

J672

Ⓒ БѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ

J672

СБѠ ГО_ СПО ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ

Prostopinije

Choma

Ⓒ БѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ

Bokšay

Ⓒ БѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ СБѠ ГО_ СПО БѠ НАШЬ.

Analýza // Analysis

Grécky nápev // The greek melody

Strednobyzantský nápev prokimenou je v dostupných prameňoch doložený iba raz. Melódia je jednoduchá, tvorí ju oscilácia okolo tónu G. Typologicky možno nápev prokimenou zaradiť ku jednoduchej psalmódii.

The middle-byzantine melody of any 2nd plag. mode prokimenon is documented only once (in the sources accesible to the author). The melody is simple, generated by an oscillation around the tone G. Typologically it is a kind of simple psalmody.

G-deklamácia // G-declamation

G261 > >> ~ // ~ ~ ~ ~ - / > >>

G261 ~ ~ // ~

Vlastný motív // Characteristic motif

G261 — ~ ~ ~ ~ —. ~ ~ > >>
καί ελ- θέ εις τό σώ- σαι η- μάς.

G261 ~ ~ > ~ ~ > ~ ~ >
τόν Ι- σρα- ήλ πρό- σρες.

Interpretácia kyjevskej notácie // The interpretation of the kievian notation.

V záujme ľahšieho porovnávania boli nápevy doložené v kyjevskej notácii prepísané v jednotnej výške. To znamená, že pri prepise bola v časti prípadov zachovaná pôvodná výška a v časti prípadov bol nápev transponovaný o kvartu nižšie.

Keďže nápevy prokimenov možno dať do súvisu s byzantskou psalmódiou a na základe relatívneho charakteru kyjevskej notácie budeme noty "čítať" nie podľa kľúča na začiatku osnovy, ale podľa hodnoty, ktorá jednotlivým notám zodpovedá v teoretickej byzantskej stupnici 2. plag. módu.

In order to facilitate the comparison the melodies were transcribed in an uniform height. I. e. part of the melodies were transcribed as they were found in the original source, and the rest was transposed a fourth lower. As far as the ZR prokimenena are related to Byzantine psalms, and making use of the relative character (an absolute height of the pitches is not fixed) of the Kievan notation, the notes will be mapped to pitches not after the clef, but according to the corresponding pitch in the theoretical byzantine scale of the 2nd plag. mode.

Stupnica byzantského plag. 2 hlasu //

The scale of the byzantine 2nd plag. mode

E F G a h c d

Kievská notácia // Kievan notation

Tóny podľa kľúča // Pitches after the clef

Zodpovedajúce tóny v byzantskej stupnici //

Corresponding pitches in the byzantine scale

F# G a h c d e f
E F G a b^b c d e^b

Byzantský základ prokimenových nápevov v ZR //

The Byzantine basis of the prokimenon melodies in ZR (znamennyj rospev)

Ako bude naznačené v porovnaní nižšie, byzantský psalmodický model je pravdepodobne základom aj pre hlavnú líniu prokimenových nápevov v ZR, ruskom aj ruténskom. Napriek rozdielom v konkrétnej realizácii, aj rusko-ruténsky nápev tvorí oscilácia okolo tónu G. Môžeme v ňom rozpoznať jednoduchú deklamáciu na G (ozn. G-), niekoľko modulov s melodickou "vlnou" G-a-b-a (ozn. G+), ktoré sú odrazom byzantského postupu G/h-a, zostup od tónu b ku F (ozn. \) a výstup od G cez F ku a (ozn. //). Ukončenie prokimenov je na tóne G, o terciu vyššie než v byzantskej psalmódii, čo je celoplošný posun doložený už v časti byzantských prameňov a plne realizovaný v ZR.

Due to comparisons taken out thereafter it can be stated that the byzantine simple psalmsody model is probably the basis of the main prokimenon melodies in ZR, both Russian and Ruthenian. Despite the differences in particular realizations, the Russian-Ruthenian melody is generated by an oscillation around the note G too. We can recognize there a simple declamation on the pitch G (denoted G-), several moduli made of a melodic wave G-a-b-a (denoted G+) that are an image of the byzantine proceeding G/h-a, descent from b^b to F (den. \), and an ascent from G (via F) to a (den. //). The conclusion of the ZR prokimenena is on the pitch G, a third higher than in the byzantine psalmsody. This shift is documented already in a part of byzantine manuscripts (14.-15. century) and it was completely realized in ZR.

ZR – ruské neумы // ZR – Russian neumes

S textom pevných častí *Alliluia, Boh Hospód', Svjat Hospód' Boh naš* sa viaže "hlavný" nápev, ktorý sa neskôr aplikoval aj na ostatné prokimeny.

The main prokimenon melody is bound with the text of invariable chants *Alliluia, Boh Hospód' (Theos Kyrios), Svjat Hospód' Boh (Agius Kyrios o Theos imon)*. This melody was later applied to all other prokimenona of the 2nd plag. mode.

G-deklamácia // G-declamation (G-)

S426/37	↷	Л	Л	Л	Л	Л	Л
S430/32/33/46	Σ	Л	Л	Л	Л	Л	Л
S410/31	↷	Л	↗	Л	Л	Л	Л
S429/PO	↷	Л	↗	Л	Л	Л	Л

PO

PO

Vlastný motív // Characteristic motif

G+		G+					

PO

PO

PO

Prokimeny *Spasí Hóspodi, Hóspodi vozdvíhni sílu tvoju, Hospód' vocarisja, Pómošč mojá ot Hóspoda* mali v neumových prameňoch svoje osobitné nápevy, ktoré však boli neskôr nahradené vyššie uvedenou melódiou a nemajú v kontexte RI svoju paralelu, teda sú už mimo rámca nami sledovanej línie.

The other prokimenona (*Spasí Hóspodi, Hóspodi vozdvíhni sílu tvoju, Hospód' vocarisja, Pómošč mojá ot Hóspoda*) have had their "native" melodies, which were replaced later by the main melody. They have no parallels in the ruthenian tradition and in this document they will be not an object of research.

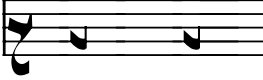
ZR – ruské noty // ZR – Russian notes

V ruských prameňoch písaných kyjevskou notáciou sa objavuje už len "hlavný" prokimenový nápev, ktorý je však rozličným spôsobom poznačený neskoršími úpravami (bez prihliadania na neумы). V prehľade sú uvedené iba plňšie varianty nápevu.

In the russian sources with kievian notation there is only the main prokimenon melody to be found. However, this melody was arranged in many ways, often without taking account to the original neumes. In the following list only the more complete variants are present.

G-deklamácia // G-declamation (G-)

PO

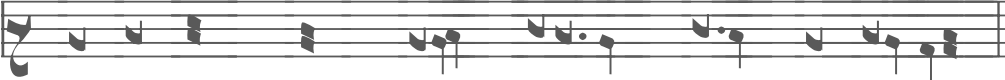
PO

S460, SI

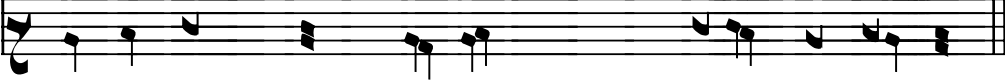
Vlastný motív // Characteristic motif

G+ G+ //

PO

PO

S460

S460

S460

SI

SI

Kyjevský nápev // Kievan chant

Ruténsky nápev zaznamenaný v ruských prameňoch a upravený ruskými editormi.

Kievan chant is a Ruthenian chant preserved in Russian sources (and often arranged by Russian editors).

G-deklamácia // G-declamation (G-)

Vlastný motív // Characteristic motif

The image displays a musical score for a piece titled "Vlastný motív // Characteristic motif". The score is organized into two main systems of staves.

Top System:

- G261:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with several notes highlighted in yellow, green, cyan, magenta, and red.
- S460:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, green, cyan, and magenta.
- Kiev:** Two staves in G major, featuring treble clefs and common time signatures. They contain a melodic line with notes highlighted in yellow, green, cyan, and magenta.
- S454:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, green, cyan, and magenta. A small grey box labeled "var." is positioned to the right of this staff.
- Kiev:** Two staves in G major, featuring treble clefs and common time signatures. They contain a melodic line with notes highlighted in yellow, green, cyan, and magenta.

Bottom System:

- S454:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, magenta, and red. Above the staff are the annotations "G+", "//", and "G+".
- S454:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, magenta, and red.
- Kiev:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, magenta, and red.
- Kiev:** A single staff in G major, featuring a treble clef and a common time signature. It contains a melodic line with notes highlighted in yellow, magenta, and red.

The score uses a color-coding system to highlight specific notes across different staves, likely representing a characteristic motif or a specific melodic fragment. The colors used are yellow, green, cyan, magenta, and red. Annotations such as "G+", "//", and "var." provide additional context for the musical notation.

Ruténsky nápev // Ruthenian melody

Ruténska melódia (vrátane tzv. kyjevského nápevu) sa v základných kontúrach zhoduje s ruskou, avšak na rozdiel od nej pokračuje ďalšími modulmi (a opakovaním slov prokimenú), ktoré už nemajú oporu v ruských neumoch 16-17. storočia. Porovnanie s byzantskou melódiou však ukazuje možnú oporu ruténskej melódie v byzantskej tradícii. Je preto pravdepodobné, že v ruténskych nápevoch sa zachovala plnšie alebo presnejšie starobylá tradícia ešte spred čias reformovaných ruských neumových rukopisov (koniec 15. stor.).

The Ruthenian melody (including the Kievan chant) is similar with the Russian one, but unlike to the latter it continues with further melodic moduli (and repeating the last words) that have no prototype in the Russian neumes. However, comparing with the byzantine melody displays possible roots of the Ruthenian variant in the Byzantine tradition. Therefore it is plausible to assume, that in the Ruthenian prokimenon melody was preserved in a more complete and more precise way an ancient tradition from the times before the great reform of the Russian neumatic system (end of the 15th ct.).

Ruténsky variant *Boh Hospód'* v L1709 takmer presne zodpovedá melódii "kyjevského nápevu".

Nápev v J833 je podobný, avšak je do neho vsunutá dvojica modulov G+ navyše.

Nápev v J672 vychádza z rovnakého základu, avšak jeho aplikácia na rozličné texty je mimoriadne slobodná, miestami akoby až náhodná. Vo väčšej miere tu vidno posuny o terciu až kvintu nahor.

The Ruthenian *Boh Hospód'* in L1709 is similar to the Kievan variant. The melodies in J833 include two more moduli G+ . In J672 the melody is applied more freely to the text and it is changed by shifts (up a third or fifth) and ornamentation.

G-deklamácia // G-declamation G- / G+

The image displays musical notation for G-declamation across three sources: L1709, J833, and J672. Each source is represented by two staves. A vertical grey bar is positioned between the two staves of each source, indicating a specific point of comparison or a structural division. The notation consists of notes on a five-line staff, with stems pointing downwards. The L1709 notation shows a sequence of notes with stems pointing down. The J833 notation shows a similar sequence but with a more complex rhythmic pattern, including eighth notes. The J672 notation shows a sequence of notes with stems pointing down, similar to L1709 but with some variations in note placement and stem direction.

Vlastný motív // Characteristic motif

S454

L1709

L1709

J833

J672

J672

J672

J672

G+

G+

//

G+

//

G+

Nápev v L1816 je evidentne výraznejšie upravený a identifikácia štandardných melodických elementov tu nie je možná s dostatočnou presnosťou a jednoznančnosťou.

The melody in L1816 was massively rearranged and the identification of standard melodic elements is not possible with a full úprecision.

L1816

Prostopinije 1

Staršia vrstva prostopenia (J1086 a Choma) nadväzuje na ruténsky základ, avšak prichádza tu k viacerým zjednodušeniam a posunom. Pôvodné melodické moduly možno identifikovať neraz len približne.

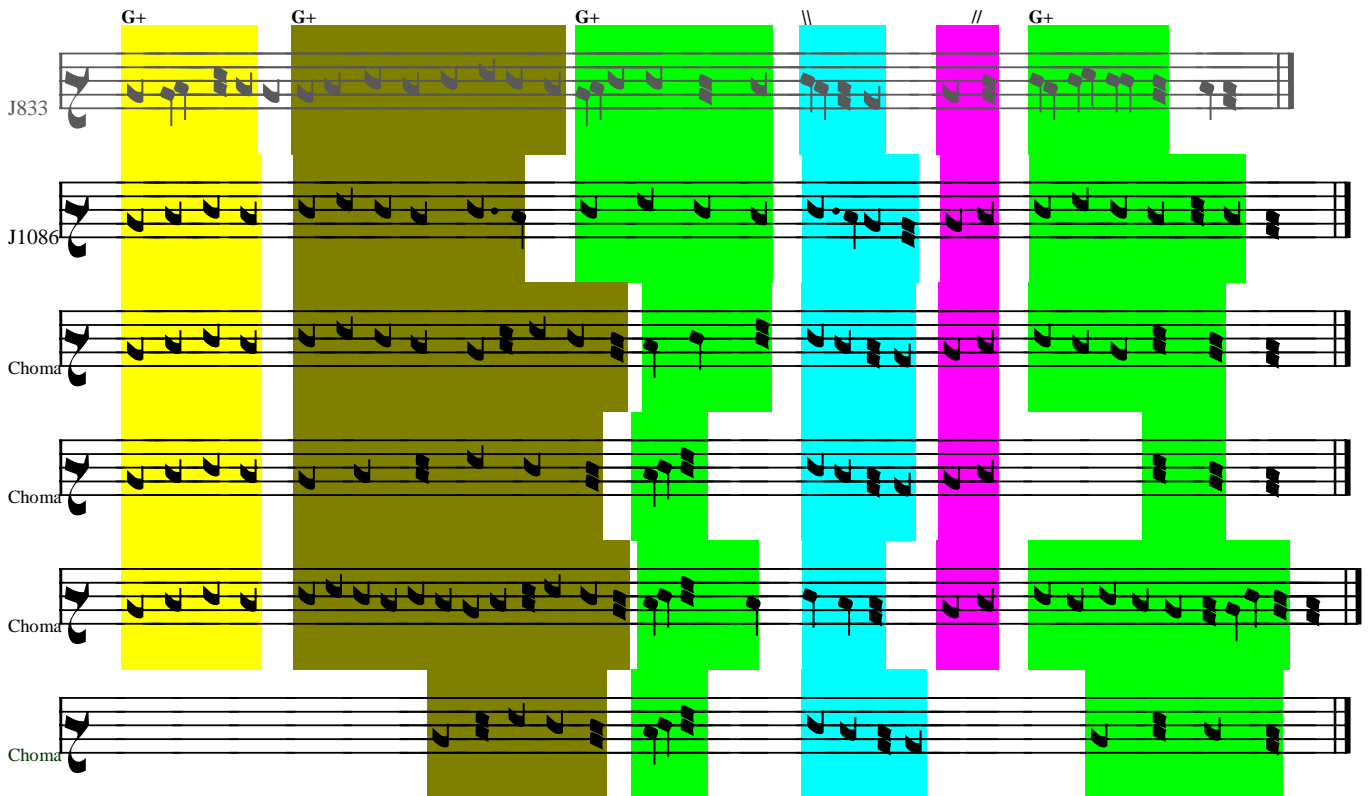
The older layer of Prostopinije (J1086 a Choma) is based on the Ruthenian tradition, but the melodies underwent some changes. The melodic moduli are not always precisely recognizable.

G-deklamácia // G-declamation

J1086, Choma

Vlastný motív // Characteristic motif

The image displays five staves of musical notation. The top staff is labeled J833 and the second staff is labeled J1086. The remaining three staves are labeled Choma. The notation is annotated with colored vertical bars and double bar lines. Above the first three bars, the label 'G+' is present. The bars are colored yellow, olive green, and bright green. The fourth bar is cyan, the fifth is magenta, and the sixth is bright green. Double bar lines are placed above the fourth and fifth bars. The notation shows various rhythmic values and melodic contours across the staves.

Prostopinije 2

Novšia vrstva prostopenia (Bokšay, Papp) dozrieva v ústnom podaní a je poznačená ďalším zjedodušovaním a úpravami nápevu, prípadne spojenia textu s nápevom. Identifikácia pôvodných modulov je už z väčšej časti približná a nedostatočne presvedčivá.

The newer layer of Prostopinije (Bokšay, Papp) matured in the oral tradition. It underwent some further simplifications and shiftings. The identification of melodic moduli becomes complicated and not always convincing.

G-deklamácia // G-declamation

Papp, Bokšay

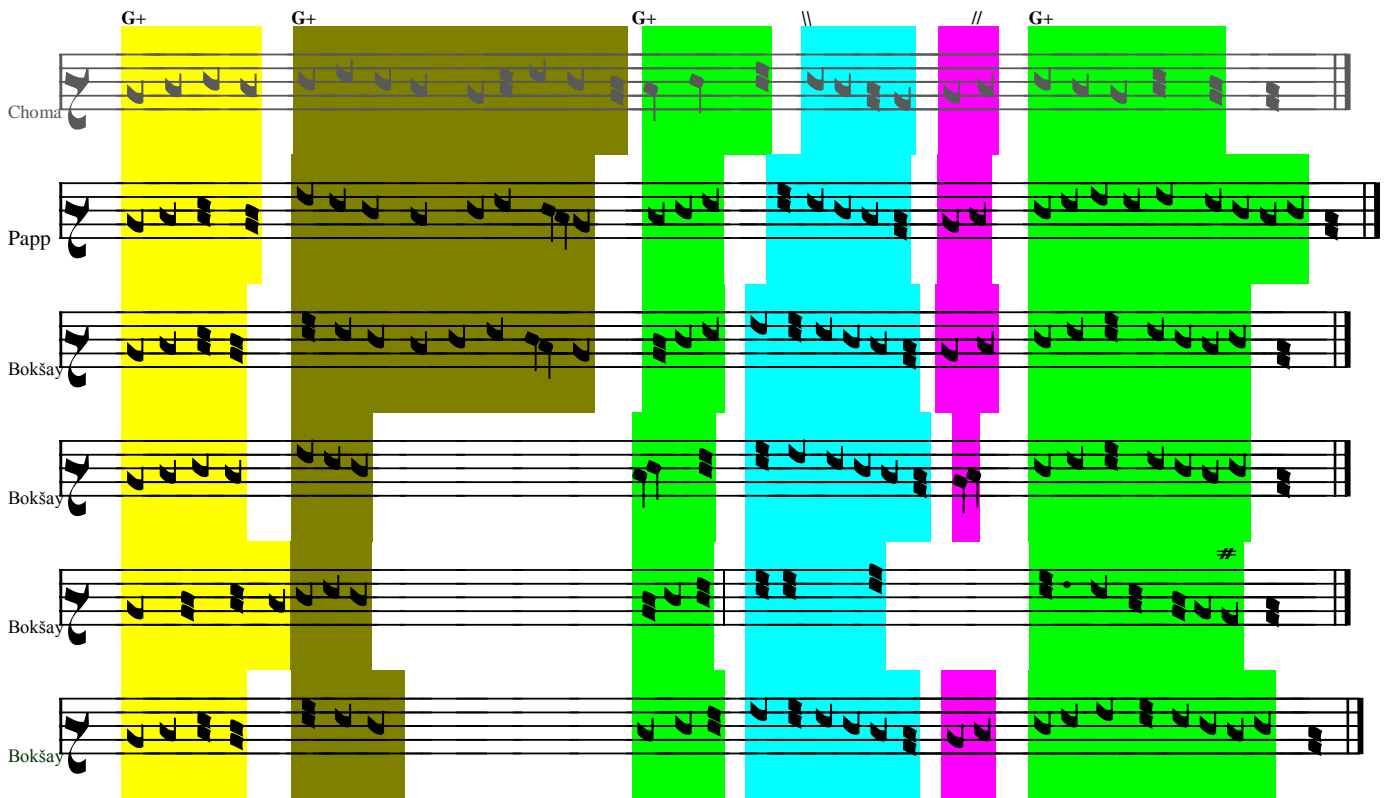

Bokšay

The image shows two musical staves. The top staff, labeled 'Papp, Bokšay', contains a sequence of notes on a five-line staff. A grey vertical bar highlights the final note, which has a sharp sign (#) above it. The bottom staff, labeled 'Bokšay', shows a similar sequence of notes but without the sharp sign.

Vlastný motív // Characteristic motif

The image displays six musical staves, each labeled with a name: Choma, Papp, Bokšay, Bokšay, Bokšay, and Bokšay. The notation is complex, with various notes and rests. Colored vertical bars highlight specific sections of the music: yellow, olive green, light green, cyan, magenta, and bright green. Above the staves, there are labels 'G+' and double bar lines '||'. A sharp sign (#) is visible above the final note of the fifth staff.

Prostopinije 3

Prešovský variant prokimenov je ďalším zjednodušením nápevu. Oproti Bokšayovi je však cítiť, že zjednodušenie melódie sa deje súčasne s vyladovaním a zvyšovaním miery jej melodickosti.

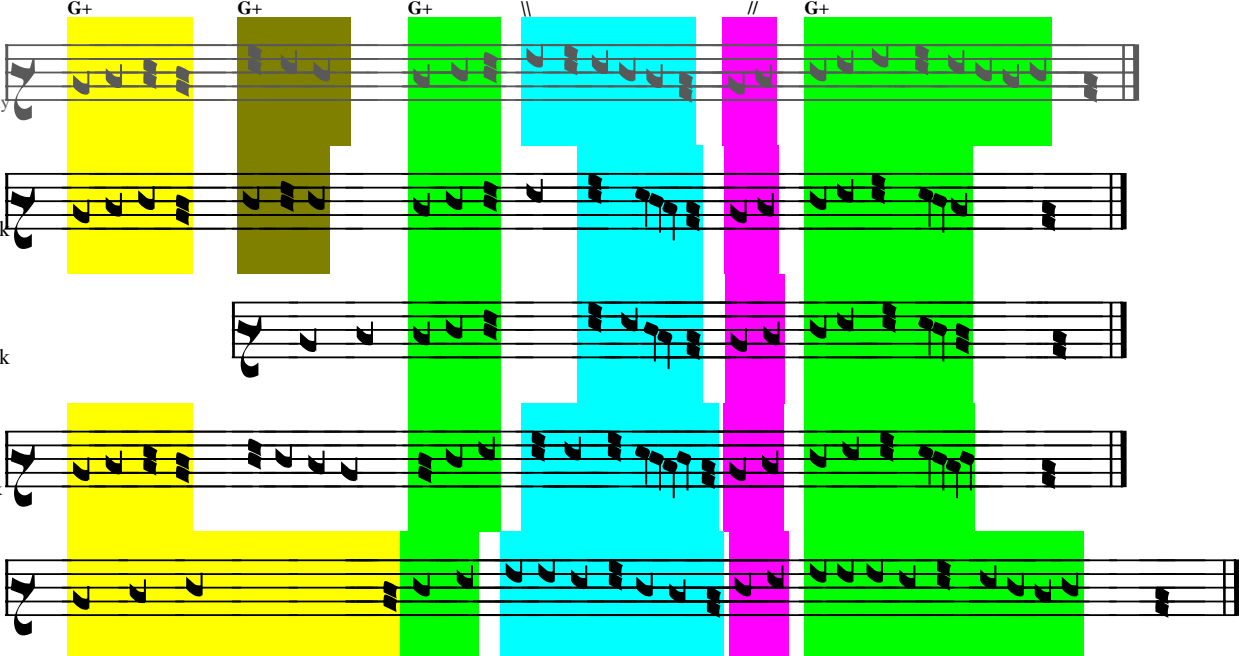
The Prešov variant of prokimenon melodies displays a further simplification. However, compared to Bokšay, the simplifications are often bound with an increase of the tonefulness .

G-deklamácia // G-declamation

Bobák, Orosz, BA

Vlastný motív // Characteristic motif

Bokšay

Bobák

Bobák

Bobák

BA